

Opgave 3 De reisbranche in zwaar weer

Uit een krant, 2019:

IFLAS, een reisbureau met reiswinkels in een aantal Nederlandse steden, is failliet verklaard. Econoom Jessica van Min legt uit dat de gemiddelde winst van reisbureaus met een fysieke winkel is gedaald als gevolg van de toegenomen concurrentie met de online reisbureaus: op een all-inclusive reis naar Turkije wordt hooguit een tientje verdiend. Hierdoor zijn reisbureaus met een fysieke winkel kwetsbaar in hun voortbestaan.

- 1p **12** Leg uit waarom de online reisbureaus lagere gemiddelde totale kosten (GTK) hebben dan reisbureaus met een fysieke winkel.
- 2p **13** Leg met behulp van het marktevenwicht uit waarom de gemiddelde winst voor alle reisbureaus is gedaald door de opkomst van online reisbureaus.
- In voorgaande jaren zijn steeds meer online reisbureaus toegetreden tot de markt, doordat ze aantrekkelijke winsten konden behalen.
- 3p **14** Leg uit hoe de toetreding van online reisbureaus via lagere gemiddelde totale kosten (GTK) uiteindelijk kon leiden tot lagere gemiddelde winst voor alle reisbureaus.

Van Min vervolgt in het krantenbericht: “Zelfs een bekend reisbureau als IFLAS redt het dus niet. Er lijkt alleen nog toekomst te zijn voor online reisbureaus die reizen verkopen met een lage gemiddelde winst in combinatie met een grote afzet.”

Van Min bestudeert de prijselasticiteiten voor binnenlandse en buitenlandse reizen (zie bron 1), en leidt daaruit af:

- 1 dat van buitenlandse reizen meer afzetgroei te verwachten is dan van binnenlandse reizen bij dezelfde procentuele prijsverlaging
- 2 en dat reisbureaus die zich toeleggen op buitenlandse reizen hun omzet zullen zien stijgen ondanks de lagere prijzen, terwijl reisbureaus die zich toeleggen op binnenlandse reizen hun omzet zullen zien dalen als gevolg van de lagere prijzen.

Gebruik bron 1.

- 3p **15** Leg voor elk van de uitspraken 1 en 2 uit of ze juist of onjuist zijn. Betrek de prijselasticiteiten in je uitleg.

economie havo

Centraal examen havo

Tijdvak 2

Opgaven

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor havo,

Bij het centraal examen economie havo op maandag 20 juni, aanvang 13.30 uur, moeten de kandidaten de volgende mededeling ontvangen. Deze mededeling moet bij het begin van de zitting worden voorgelezen en/of aan de kandidaten worden uitgereikt.

Op **pagina 6**, bij **vraag 13**, moet de zin

Leg met behulp van het marktevenwicht uit waarom de gemiddelde winst voor alle reisbureaus is gedaald door de opkomst van online reisbureaus.

vervangen worden door:

Leg met behulp van het marktevenwicht uit waarom de gemiddelde winst voor alle reisbureaus is gedaald door de toename van het aantal reisbureaus.

Namens het College voor Toetsen en Examens,

drs. P.J.J. Hendrikse,
voorzitter